

אור חדש

ירחון להפצת תורת הרב קוק סא כסלו תש"ע סא גליון 7

פך השמן הטהור

שיחת מרן הרב קוק, חנוכה תרצ"א

"אנו עומדים בחנוכה, שבה נקבע שמצוות הימים, הדלקת נר חנוכה מתקיימת בצורות שונות – "מהדרין מן המהדרין" – דבר שאינו נוהג בשאר המצוות.

אחרי הנפילה הרוחנית הגדולה, "כשעמדה עלינו מלכות יוון", מאוד רפו הידים, וכשהתעוררה הגבורה הנשמית של מתתיהו ובניו ושאיפת החירות המדינית התחילה להכות גלים, והוכרזה הכרזה על חירות האומה, הייתה כבר בהכרזה עצמה מעלה גדולה וקדושה נגד זרם ההתייונות. עצם השאיפה לעצמאות לאומית מדינית כבר יוצרת ניגוד להתבוללות, ניגוד לטמיעה בעם השולט-המשעבד. אבל בלי "כהניך הקדושים", שהעניקו לשאיפה המדינית תוכן, לא היה בה כוח להאבק, לעמוד בקשרי מלחמות קשות. וזאת הראה לנו הקב"ה בנס פך השמן, שדווקא הפך הקטן של השמן הטהור, שהיה חתום בחותמו של הכהן הגדול, הוא שהיה בו להאיר, ולהחדיר אור גדול לתוך נפש האומה כולה, הוא שהיה בו להעניק כוחות להלחם ולהגיע לנצחון.

והואיל והיו כאן דרגות שונות והבדלי מעלות, בשאיפות לגאולתן של ישראל, ובתפיסת תוכנה של הגאולה, נקבעו במצוה זאת דרגות שונות: המצווה עצמה, הידורה, וההידור שבהידור.

אולם המגמה הברורה של חכמי הדור הייתה, להחדיר את התוכן של קדושה, בכל הדרגות ובכל שטחי החיים, ולעומת ההתייונות שפגעה ביסוד האמונה וגזרה "כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל" [בראשית רבה, ב' ה'] ושלא להזכיר שם שמים, החליט בית הדין של החשמונאים להזכיר שם שמים גם בשטרות [ראש השנה דף יח:], היינו להכניס זרם של קודש גם בחיי החול, להשגיר את יסוד האמונה גם במשא ומתן של קניינים חמריים, ולקיים מה שנאמר "בכל דרכיך דעהו", ובדרך זאת האיר האור הטהור בכל פינת חיים – "ולכל ישראל היה אור במושבותם".

[מתוך נאומו של מרן הרב קוק, כ"ו כסלו תרצ"א, באסיפת היסוד להקמת חברה לתורה ולספרות 'ירושלים'. מובא ב'מועדי הראי"ה' עמ' קעט].

מעשה רב

מתוך אגרתו של הגאון ר' יעקב משה חרל"פ זצ"ל לבנו:

"בעזה"י, י"ד מנחם אב תרפ"ה לפ"ק בני יקירי מחמדי, ע"ש רעיתך היקרה והחמודה, חיו בטוב.

הנני עתה בנאות דשא במושבת 'מוצא' אצל מרן גאון ישראל וקדושו שליט"א (הרב קוק).

הימים האלה שהנני שוהה עמו, בהזמנים שאנשים שונים הבאים גם פה מרחוק ומקרוב לא יטרידוהו, המה לי ולכל הנלוים אלינו לימים היותר מאושרים. אמנם אי אפשר למסור רשמי היחסים והנושאים, כי המה דברים בלתי נמסרים, רק משל קטן אמשול, ואתה בדעתך הזכה בטח תבינהו. מכונה גדולה מחזקת כמה שווקים ואולי גם עיירות גדולות, ובאחת הפינות בוויית קטנה עומד איש אחד או שניים הפותחים את המאטער (המנוע) וסוגרים אותו, בשקט ובשלוח עובדים את מעשיהם בלי כל שרק ופרכוס, ושום אדם בל ידע מהם. דע והבינהו."

[מכתבי מרום, מכתב מן].

העלון יוצא לאור בסיוע 'דברי שיר' – הדזון שלך לספרי קודש ומוסיקה יהודית
סניף ראשי: תחנה מרכזית ירושלים. פלאפון: 0524797380

הבית החדש

תרבות יהודית מקורית

הגליון מופיע גם באתר "ישיבה" www.yeshiva.org.il

המעוררים

התגובה למעשי הקנאים

חבורת הקנאים שירדה לחייו של מרן הרב קוק, פרסמה מפעם לפעם מודעות ארסיות ואיומות נגדו. לא כאן המקום לספר על הפרשיות ההם, ועל תוצאותיהם הקשות. נביא כאן רק שני מסמכים נדירים ולא מוכרים, השייכים לאותה תקופה, שנכתבו בעקבות פרסום הפשקוויל 'קול גדול' נגד הרבנות הראשית ונשיאה הרב קוק. מיד לאחר פרסומו, נעצרו כותבי הפשקוויל ועמדו למשפט שבסופו נגזרו עליהם מספר עונשים. וכך נכתב אז בעתון 'דבר': "פסק הדין מחייב את הנאשמים בחמישים יום מאסר, עשרים לי"מ קנס כל אחד, וערבות בטוחה על מאה לי"מ כל אחד שבמשך שנתים ימים יתנהגו כשורה ולא ישנו פעולות כאלו. [...] הקראת פסה"ד עשתה פעולה נמרצת על כל הקהל הרב, שהרגישו כי משפט כזה יעשה את פעולתו ואולי נפטר פעם מהשערוריות הנעשות מפעם לפעם במחננו". אמנם, מרן הרב קוק, בגודל ענוותנותו ביקש לוותר לאותם קנאים בני בליעל, ולשחררם לאלתר, אך גדולי ישראל מחו בתוקף על מעשי הביזיון הנוראים, ודרשו למצות עם הפושעים את עומק הדין. להלן נראה שתי התייחסויות לכך, שהופיעו באותם ימים בעתון 'קול יעקב', "כלי מבטאה של היהדות החרדית". וכך מתואר בעתון:

"הצעד הנעלה שעשתה הרבנות הראשית לארץ ישראל בבקשה חנינה מאת המ. הנציב העליון עבור כותבי הפלסטר עורר התרגשות בקהל, ומגדולי וחשובי ירושלים הביעו את רחשי לבכם במכתב זה:

"אנחנו החתומים מטה, עם הבעת גודל צערנו וכאב לבנו על כתיבי הפלסטר שנואלו להדפיס נגד הרבנים הגאונים שליט"א חברי הרבנות הראשית לא"י, ובראשם מרן גאון עוזנו צדיק יסוד עולם מהור"ר אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א, ובעוה"ר הפיל זה שעורריה גדולה בין כל יראי ה' החסים על כבוד התורה וגדולה – הננו נותנים תודה להרבנים הגאונים חברי הרבנות הראשית שליט"א אשר ותרנו על כבודם והעבירו על מדותם, והשתדלו אצל הממשלה לחון אותם ולפדותם. והשי"ת ירומם קרן התורה ולומדיה.

ועה"ח: דב בער אבראמאוויץ, יוסף גרשון הורוויץ, יצחק צבי ריבלין, זאב שחור, אליעזר משה סלוצקין, שלמה פערלמאן". והנה המכתב השני, שאליו הקדימו עורכי העתון משפט חשוב: "כדאי הדבר לפרסם את המכתב הזה ברבים, בגלל העובדה היפה והטיפוסית המסתמלת הימנו, והמראה לכל עד כמה שאין גבול ומעצור למחלוקת וכל הדרכים כשרות לפניו. להוסיף על המכתב הזה אין צורך. הוא מדבר דיו בעד עצמו: בעזה"י, יום ו' לחודש תשרי תרפ"ג

כבוד הרב הגאון הגדול הצדיק המפורסם מוה"ר אברהם יצחק הכהן קוק שליט"א, יו"ר הרבנות הראשית, ירושלים. אחרת"ט. לגודל תמהוננו קבלנו מכתב מהוד מעלתו הנציב העליון ירום הודו, שבו הוא מאשר קבלת תלגרמה חתומה על ידי בשם אגודת הרבנים דארצות הברית וקנדה, בבקשה לסלוח ולשחרר ממאסר את ר' מאיר סעמניצער ור' יוסף האפמאן, ומעולם לא שלחנו תלגרמה על הענין הזה להנציב. לא בסגנון זה ולא בסגנון אחר, כי מעולם לא עלה על דעתנו להתערב בענינים כאלה בהיותנו רחוקים ממקום המעשה. על כן מצאנו לחובה להודיע להדר"ג את גודל צערנו שנעשה דבר כזה בשמנו בלי ידיעתנו ורצוננו. ובקשתנו מהרה"ג שייטיב להודיע הכחשתינו לכל אלה שימצא לנחון. הכותב וחותם לכבוד התורה, דוב אריה הכהן לווינטאל יו"ר לאגוד"ה."

חדשות ועדכונים

אירועים לקהל הרחב

אורות חנוכה בבית הרב

סיור בעקבות ר' אריה לוי, בשכונת נחלאות. ימים ראשון, שני ורביעי (כ"ו, כ"ז, כ"ט כסלו) בשעות 11:00 ו-13:00.

מסע המושבות, אל מושבות הגליל בעקבות הראי"ה קוק זצ"ל ורבני הישוב, בחג החנוכה, ימים רביעי - חמישי כ"ט ל' כסלו תש"ע. חוויה יחודית ומרגשת ומפגש מרתק בין גוונים השונים של החברה הישראלית. הפעילויות מותנות ברישום מראש ובתשלום. לפרטים: בית הרב 02-6232560.

ספרים חדשים

מסילת ישרים, ר' משה חיים לוצאטו (הרמח"ל) - בצירוף דברי מרן הרב קוק ורבנו הרב צבי יהודה, הוצאת ספרית חוה, בית אל. 208 עמ'. ספר זה יצא לאור במהדורת כיס ובכריכה רכה.

בראש כל פרק מובאת תמצית הפרק, מתוך החוברת 'קיצור מסילת ישרים' שכתב מרן הראי"ה. בסוף הספר מופיעה שיחת הרצי"ה על הקדמת המסילת ישרים, בעריכת הרב שלמה אבינר שליט"א.

סדר הדלקת נרות חנוכה עם ביאורי מרן הראי"ה קוק זצ"ל, הוצאת ארגון אור האורות, ירושלים תש"ע. 34 עמ'.

בחוברת מהודרת זו מובאים ביאורים מכתבי הרב קוק על סדר ההדלקה, מלוקטים מתוך ספריו הרבים. לגוף דברי הרב מעורפים הארות חשובות ויסודיות להרחבת הדברים, ע"פ תורת הרב ותלמידיו.

יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הראי"ה קוק זצ"ל
♦ שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6
דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyaa@gmail.com או להתקשר:
0546-573-528 ♦ ניתן לקבל את העלון במייל מדי חודש
עיצוב גרפי: דוד שטיין 054-9792771